T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 9.7.2004
Sayı : 2464

CHP

08.07.2004

TBMM Başkanlığına

7/3185

--Aşağıdaki sorularımın **Devlet Bakanı Sn.Beşir Atalay** tarafından **yazılı** olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğün 96. maddeleri gereğince arz ve talep ederim.

Atilla Kart
CHP Konya Milletvekili

--Devlet İstatistik Enstitüsü'nün hazırladığı hesaplarda; rakamlarla oynandığı, büyümenin yüksek gösterildiği, enflasyon rakamlarının doğru olmadığı, Merkez Bankası'nın turizm ve işçi gelirleriyle ilgili yeni hesap yöntemlerinin dikkate alınmadığı, bu durumun istatistik bültenlerinde dipnotla açıklanmadığı, böylece gelirlerin **mükerrer** yazıldığı, yapılan çalışmaların **"bilimsel ve objektif"** esaslara uygun olmadığı, bu durumun Türkiye'nin uluslar arası platformda istatistiki güvensizlikle karşılanmasına yol açacağı, büyüme rakamlarının **"hormonlu"** olduğu, bütün bu işlemlerin bilinçli olarak yapıldığı ve kamuoyunun yanıltıldığı, yanlış bilgilendirildiği yolundaki haber ve eleştiriler; **kamuoyunda ciddi endişeler yaratmıştır.**

--Bu kapsamda; 2004 yılının ilk 3 ayına ilişkin büyüme rakamları hesaplanırken, esas alınan deflatörün, enflasyonun ¼'ü olarak ölçü alındığı anlaşılmaktadır. Bu hatanın, enflasyon hesabında da hataya yol açtığı ifade edilmektedir.

--DİE hesaplarına göre; ticaret sektörünün cari fiyatlarla %15.9 büyümüş göründüğü, enflasyondan arındırılmış fiyatlarda ise ticaret sektöründeki büyümenin ise %16.3 olarak göründüğü, bu durumda ticaret sektöründe fiyatlarda düşüş olması gerekirken, bunun günlük hayatta görülmediği bir gerçektir. **Bir diğer önemli husus;** tüketim harcamalarının % 10.6, dayanıklı tüketim malları harcamalarının % 49.7 oranında artmış olmasına rağmen, gıda maddelerindeki artış sadece 0.9'dur. Başka bir ifadeyle, artan gelir düşük gelir grubundaki halka değil, varlıklı kesime transfer edilmektedir.

--Bu gelişmeler ve bilgiler ışığında, aşağıdaki soruların cevaplandırılmasını talep etmek gereği doğmuştur;

1-Milli gelir hesapları yapılırken, DİE'nin esas aldığı deflatörün, enflasyonun ¼'ü oranında olduğu yolundaki bilgiler doğrumudur? Deflatörün, enflasyonla bire bir aynı olmasa bile, 1-2 puan farkla enflasyona yakın bir rakam olması gerektiği yolundaki değerlendirmelere ne diyorsunuz?

7/3185

2-Ticaret sektörü cari fiyatlarla % 15.9 büyümüş görünürken, enflasyondan arındırılmış fiyatlarda ise ticaret sektöründeki büyümenin % 16.3 olarak gösterilmiş olmasının açıklaması nedir? Bu hesaba göre, ticaret sektöründe fiyatların düşmüş olması gerekmez mi? Fiyatlarda düşme olmadığına göre, rakamlardaki bu çelişkiler nereden kaynaklanmaktadır?

3-Tüketim ve dayanıklı tüketim malı harcamalarında % 10.6 ve 49.7 oranında artış olurken, gıda harcamalarında % 0.9 oranında artış olması karşısında, **toplumda sosyal uçurumun endişe verici boyutlara ulaşmış olmasına göre;** sosyal dengesizlik ve adaletsizliğin giderilmesi ve sosyal transferlerin yapılması yönünde ne gibi tedbirler almayı düşünmektesiniz?

4-"İstatistiki seriyi kırmamak" gerekçesiyle Merkez Bankası'nın turizm ve işçi gelirleriyle ilgili yeni hesap yönteminin DİE tarafından dikkate alınmadığı ve bu durumun bültende **dipnotla** açıklanmadığı ve bu suretle de **gelirlerin mükerrer yazıldığı ve en nihayet bu sebeple büyüme rakamının % 12.4 olarak ve yüksek göründüğü yolundaki** eleştiri ve değerlendirmelere ne diyorsunuz?

DİE ile Merkez Bankası arasındaki veri değişiminin **dipnotla** kullanıcılara ve kamuoyuna **bu güne kadar hep açıklandığı**, ancak ilk defa **30 Haziran tarihli** büyüme bülteninde bu **dipnota yer verilmediği** yolundaki değerlendirmelere ve bilgilere ne diyorsunuz? **"Bilimsel ve objektif"** esaslara uygun olmayan bu değerlendirmelerin, Türkiye'nin uluslar arası platformlarda **istatistiki güvensizlikle** karşılaşmasına yol açacağı yolundaki eleştirilere ne diyorsunuz?

5-Yukarıdaki anlatım çerçevesinde kuşkuyla karşılanan % 12.4'lük büyümeye,

özel sektörün **"makine ve teçhizat"** harcamalarındaki % 60.6 oranındaki artışa rağmen;

bu göstergelerin istihdama yansımaması ve işsizliğin önlenememesinin açıklaması ve gerekçesi nedir?

6-DİE'nin yapısına **"siyasal"** bir özellik kazandırıldığı, bu durumun **niteliksiz ve vasıfsız** bir kadrolaşmayla birlikte yürütüldüğü, sonuçta DİE'nin **içinin boşaltıldığı** ve kurumun **"işlevini kaybettiği"** yolundaki eleştirilere ve endişelere nasıl bir açıklama getirebilirsiniz?